

REÛLS: LYDENDE EN BEDRYWENDE VORM

- Besluit eers in watter tyd die sin geskryf is.
- Die werkwoord sal vir jou aandui in watter tyd die sin geskryf is.
- Identifiseer die voorwerp in die sin.
- Begin jou sin met die voorwerp.

TYD	BEDRYWENDE VORM	LYDENDE VORM
Teenwoordige tyd word deur ... ge	Katlego Mphela speel sokker.	Sokker word deur Katlego Mphela gespeel.
Verlede tyd is deur ... ge	Katlego het sokker gespeel.	Sokker is deur Katlego gespeel.

Toekomende tyd sal deur ... ge ... word. kan/kon; gaan; wil/ wou; moet/moes	Katlego sal sokker speel. Katlego gaan sokker speel.	Sokker sal deur Katlego gespeel word. Sokker gaan deur Katlego gespeel word.
---	---	---

- Sinne wat bywoorde van tyd en wyse bevat – bywoorde kom voor ‘deur’
- Sinne wat bywoorde van plek bevat – bywoorde kom na ‘deur en onderwerp’

Teenwoordige tyd	Katlego speel vandag sokker. Katlego speel goed sokker in die tuin.	Sokker word vandag deur Katlego gespeel. Sokker word goed deur Katlego in die tuin gespeel.
Verlede tyd	Katlego het vandag sokker gespeel. Katlego het vandag goed sokker in die tuin gespeel.	Sokker is vandag deur Katlego gespeel. Sokker is vandag goed deur Katlego in die tuin gespeel.
Toekomende tyd	Katlego kan vandag sokker speel. Katlego moet vandag goed sokker in die tuin speel.	Sokker kan vandag deur Katlego gespeel word. Sokker moet vandag goed deur Katlego in die tuin gespeel word.

- **Voornaamwoorde** sal verander.
Hy het vandag sokker gespeel – Sokker is vandag deur **hom** gespeel.
- As die sin ‘n **bevel** is – gebruik ‘**moet**’.
Skop die sokkerbal! – Die sokkerbal **moet** geskop **word**.
- As daar **geen voorwerp** in die sin is nie – gebruik ‘**daar**’.
Speel sokker! – **Daar moet** sokker **gespeel word**.
- **Vraagsinne** – gebruik ‘**deur wie**’.
Teenwoordige tyd: Wie speel sokker? – **Deur wie word** sokker gespeel?
Verlede tyd: Wie **het** sokker gespeel? – **Deur wie is** sokker gespeel?
Toekomende tyd: Wie **sal** sokker speel? – **Deur wie sal** sokker gespeel word?